



ת"פ 19075/05/19 - מדינת ישראל נגד קומפלוקס שירותים א.ג.י בע"מ, אברהם מיגרלישווילי

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 19075-05-19 מדינת ישראל נ' קומפלוקס שירותים א.ג.י בע"מ ואח'
בפני כבוד השופט בכיר כאמל אבו קאעוד

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. קומפלוקס שירותים א.ג.י בע"מ
2. אברהם מיגרלישווילי

הנאשמים

הכרעת דין

1. המאשימה הגישה כתב אישום כנגד הנאשמת בגין העסקת שני עובדים זרים שלא כדין וללא היתר, עבירות לפי סעיפים 2(א)(1) וכן 2(א)(2) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 (להלן: **החוק**). כתב האישום הוגש גם כנגד הנאשם בגין עבירה של אחריות נושא משרה לפי סעיף 5 לחוק, כן העסקה בניגוד לסעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק.

כתב האישום

2. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום הנאשמת, חברה בע"מ, סיפקה שירותי פריקת מכולות לחברת וי.מטאל בע"מ (להלן: **"וי מטאל"**). הנאשם באותם מועדים, מנהל ובעלי הנאשמת.

3. ביום 29.8.2018, עת נערכה בשטח חברת וי מטאל ביקורת של פקחי רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: **"הרשות"**), אותרו במקום שני עובדים זרים (להלן: **"העובדים הזרים"** או **"מר זאאל"** ו**"מר ממוקה"**), אשר פרטיהם המלאים בסעיף 4 לכתב האישום) תוך שהם מבצעים עבודות על מלגזה.

4. בהתאם לאמור בכתב האישום, במועד הביקורת העובדים הזרים לא היו אזרחי ישראל או תושביה והעסקתם התבצעה בניגוד לדין וללא היתר משך מספר חודשים, כמפורט בסעיף 6 לכתב האישום.



5. ביחס לנאשם נטען כי לא עשה כל שביכולתו על מנת למנוע את העבירות שביצעה הנאשמת.

תשובת הנאשמים

6. בפרוטוקול ישיבת ההקראה מיום 23.6.2020 כפרו הנאשמים בעיקרי העובדות שיוחסו להם בכתב האישום. הנאשמים לא כפרו בהיות הנאשמת חברה בע"מ המספקת שירותי פריקת מכולות לחברת וי.מטאל וכן לא כפרו בכך שהנאשם הינו בעליה ומנהלה של הנאשמת.

7. הנאשמים כפרו בכך שביום 29.8.2018 בוצעה ביקורת על ידי פקחי הרשות במסגרתה נמצאו שני עובדים זרים כשהם מבצעים עבודות על מלגזה; כפרו בפרטי העובדים הזרים, כפי שאלו פורטו בסעיף 4 לכתב האישום; כפרו במועדי תקופת העסקתם של העובדים הזרים, כמפורט בסעיף 6 לכתב האישום; כפרו בקבלת והעסקת עובדים זרים בניגוד לדין וללא היתר.

8. הנאשמים טענו כי מדובר בעובדים של קבלן משנה, וכי לא ידוע להם האם מדובר במבקשי מקלט.

9. הנאשמים כפרו באישומים כנגד הנאשם. לטענתם חברת "מיצא" היא שאחראית על העסקת העובדים הזרים וקיים עמה הסכם התקשרות לצורך כך במועדים הרלוונטיים לכתב האישום.

ההליך בבית הדין

10. ביום 28.2.2021 התקיימה ישיבת הוכחות.

11. במסגרת פרשת התביעה נשמעה עדותם של מר חמד סלאמה - ראש צוות במנהל אכיפה ברשות; מר אופיר אברהמי - מפקח הגירה, חוקר מעסיקים ורכז מודיעין; וכן מר ליאור דמסה - מפקח מוסמך לפי חוק עובדים זרים.

כמו כן, **המאשימה הגישה את המוצגים הבאים:** דו"ח פעולה מיום 29.8.2018 (מ/1); מסמך רשימת עובדים (מ/2); 3 תמונות חתומות (מ/3); צילומי דרכון חתומים (מ/4); פנקסי הנאשמת (מ/5); מסמכי הצעת מחיר ו"ספר חשבון" (מ/6); חקירת הנאשם מיום 6.12.2018 (מ/7); פוליסת ביטוח (מ/8); תעודות עובד ציבור (מ/9) ו-מ/10).

12. במסגרת פרשת ההגנה נשמעה עדותו של הנאשם וכן עדותו של מר מיכאל יכנין - בעליה של חברת "מיצא".

כמו כן, **הנאשמים הגישו את המוצגים הבאים:** נסח חברה של חברת "מיצא" (נ/1); הסכם התקשרות (נ/2); חשבונית חברת "מיצא" (נ/3); כרססת (נ/4); מכתב אישור העסקה ממוען מחברת "מיצא" לנאשמת (נ/5); כרססת הנהח"ש של "מיצא" (נ/6); העתקי המחאות וחשבוניות (נ/7); כרססת הנהח"ש של "מיצא" עבור חברת א.ר.שירותי הנדסה (נ/8); חשבוניות והעתקי המחאות (נ/9).



המסגרת הנורמטיבית

13. הנאשמים הואשמו כאמור בביצוע עבירות לפי סעיפים 2(א)1 ו-2(א)2 לחוק, הקובעים כך:

2. (א) מעסיק שעשה אחד מאלה -

(1) העסיק עובד זר שאינו רשאי לעבוד בישראל מכח חוק הכניסה לישראל והתקנות לפיו;

(2) העסיק עובד זר בניגוד להוראות סעיף 1ג, ובלבד שהמעשה אינו נכלל בין המעשים המפורטים בסעיף קטן (ב);

14. סעיף 1ג' (א) לחוק קובע:

יג. (א) לא יקבל אדם עובד זר לעבודה, אלא אם כן הממונה או עובד משרד הפנים מטעמו, התיר בכתב את העסקתו של העובד הזר אצל אותו מעסיק, ובהתאם לתנאי ההיתר; היתר כאמור יכול שיהיה למכסה מסוימת של עובדים זרים שיועסקו אצל אותו מעסיק או לפי רשימה שמית.

15. נוסף על אלו, הואשם הנאשם גם בעבירה לפי סעיף 5 לחוק שכותרתה "אחריות נושא משרה", וזו לשונה:

5. (א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת עבירות כאמור בסעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו כאמור, דינו - כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין, תשל"ז-1977; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד שחובתו מטעם התאגיד היא לפעול לקיום חובות התאגיד לפי הסעיפים האמורים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד, חזקה היא שנושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח שנהג בלא מחשבה פלילית ובלא רשלנות ושעשה כל שאפשר כדי למנוע את העבירה.

דין והכרעה

16. במשפט הפלילי, נטל השכנוע מוטל על כתפי התביעה, הנושאת בעול הוכחת האשמה ואין היא יוצאת ידי חובה זו, אלא אם כן יש בחומר הראיות בכללותו, בין זה אשר הובא מטעמה ובין זה אשר הובא מטעם ההגנה, כדי להוכיח את כל יסודות העבירה נושא האישום, במידה של למעלה מספק סביר (ראו: י' קדמי, **על הראיות**, חלק ג', הוצאת דיונון, מהדורה 2004, עמוד 1440).

17. די בכך שהנאשם יעורר ספק סביר בגרסת המאשימה על מנת שיזכה מכל אשמה.

18. כעולה מ-מ/1, אין חולק כי במהלך ביקורת מיום 29.8.2018 אותרו וצולמו העובדים הזרים כשהם עובדים על מלגזה באתר בו מספקת הנאשמת שירותי פריקת מכולות (מ/3). העובדים הזרים זוהו ואומתו באמצעות צילומי דרכון, (מ/4) ופרטיהם נרשמו ברשימת עובדים (מ/2) שנערכה על ידי מר חמד סלאמה - ראש צוות האכיפה ברשות ומי שביצע את הביקורת בפועל. מר חמד העיד כי המתואר בדו"ח הפעולה משקף את האירועים כפי שאירעו בביקורת (עמוד 6, שורות 14-30), וכי לאחר שהוצגו בפניו דרכוני העובדים הזרים,



נערכה בדיקה במערכת "אביב" וממנה עלה כי הם שוהים שלא כחוק בישראל (עמוד 10 שורות 6-1).

19. בהתאם לתעודת עובד ציבור שהוגשה (מ/9), העובדים הזרים נשוא התביעה שהו בישראל במסגרת אשרות תייר שהחזיקו, אשר תוקפן פג ביום 22.11.2016 (ביחס למר ממוקה) וביום 5.9.2017 (ביחס למר זאאל). מעבר לאמור, לא היתה כל אשרה אחרת בין שבתוקף ובין שלא - ומכאן, שבתקופת עבודתם הנטענת לא החזיקו העובדים הזרים כל אשרת שהייה או היתר עבודה בישראל.

20. מכלל ראיות המאשימה עד לנקודה זו, עולה כי במועד הביקורת נכחו באתר של חברת וי.מטאל העובדים הזרים נשוא כתב האישום, תוך שהם מבצעים עבודה על מלגזה ואינם בעלי היתר עבודה בתוקף.

21. סעיף 4 לחוק קובע חזקה המעבירה את נטל ההוכחה למחזיק במקרקעין:

"4א. יראו מחזיק במקרקעין כמי שמעסיק עובד זר שנמצא עובד במקרקעין, אלא אם כן הוכיח המחזיק אחרת."

חזקה זו מאפשרת להסיק קיומם של יחסי עובד - מעסיק בין מבצע העבודה ובין המחזיק במקום כבעלים או קבלן, אלא אם יוכח אחרת.

22. חזקה זו קמה גם כאשר אדם אינו המחזיק הבלעדי, אך אמור לבצע עבודות מסוימות באתר לבדו -

"הגיונה של חזקה זו חל גם מקום שבו פלוני אינו "המחזיק" הבלעדי של השטח אולם הוא אמור לבצע לבדו עבודות מסוימות באותו שטח ונמצאו שם עובדים המבצעים איזו מאותן עבודות מסוימות כאמור. כך למשל, קבלן חשמל שאמור לבצע עבודות חשמל באתר בנייה - חזקה שהוא המעסיק של עובד שנמצא באותו אתר בנייה והמבצע עבודות חשמל שאמורות להיות מבוצעות על ידי אותו קבלן חשמל בלבד" [ע"פ (ארצי) 4602-07-14 מדינת ישראל נ' א.י.ל סלע 1991 בע"מ (פורסם בנבו (19.4.16)].

23. חזקה זו, אשר כאמור מעבירה את נטל ההוכחה אל כתפי הנאשמים, ניתנת לסתירה על ידם במידה ויקימו ספק סביר. לאחר עיון בכלל הראיות והעדויות, לא שוכנעתי כי הנאשמים הקימו ספק סביר לגרסת המאשימה, כפי שזו עולה מכתב האישום.

24. בנקודה זו, אין חולק כי העובדים הזרים אותרו אגב עבודתם על מלגזה באתר של חברת וי.מטאל, אשר אינו שייך לנאשמת. אולם, כפי שעולה מראיות המאשימה (מ/6) והן לגרסת הנאשמים עצמם - העבודה שביצעו העובדים הזרים הייתה בתחום אחריותה הבלעדי של הנאשמת באתר. לכך יש להוסיף את דברי הנאשם בחקירתו (מ/7):

"ש. האם אתה לוקח אחריות על העובדים הזרים שנתפסו בחברת וי.מטאל ומזהה אותם בתור העובדים שלך [מציג לו את העובדים שנתפסו בתמונות]?"



ת. כן."

ובהמשך -

"ש. האם חברת וי מטאל שאלה אותך האם לעובדים שנתפסו אצלה יש אשרה והיתר עבודה, והאם מותר להם לעבוד בישראל לפי החוק?"

ת. כן. אמרתי להם שכן. אני לוקח את כל האחריות לגבי שני העובדים האלו שנתפסו בחברת וי מטאל הכל עליי."

25. כעולה מחקירתו (מ/7), הנאשם הוא שהחליט על העסקת העובדים (שורות 42-45), הוא שהביא את העובדים לאתר (שורות 27-29 ובהמשך 60-61), שמורה להם מה לעשות (שורות 74-75) ומשלם את שכרם (שורות 76-77). הנאשם אף נשאל כיצד הגיעו אליו העובדים והשיב כי "לא זכור לי בדיוק איך הגיעו אליו" (שורות 30-31).

26. דברים אלו עומדים בסתירה לגרסתו במענה לכתב האישום, שם כאמור נטען לראשונה כי העובדים הזרים סופקו לנאשמים על ידי חברת "מיצא". כך גם במסגרת עדותו של הנאשם בפנינו טען כי העובדים הועברו אליו מחברת "מיצא" שאף שילמה את שכרם (עמוד 14 שורות 11-14). עדותו של מר יכנין לכאורה תאמה לגרסת הנאשם. מר יכנין השיב כי סיפק את העובדים לנאשמים, אולם אינו מעסיקם הישיר שכן אלו הועברו אליו דרך קבלני משנה (עמוד 18 שורות 6-9).

27. אלא שלא מצאנו בראיות הנאשמים כל תימוכין למנגנון העסקה הנטען. כך למשל באשר להסכם ההתקשרות בין חברת מיצא לנאשמים (נ/2), מסמך עמום אשר הודפס על דף לוגו של הנאשמת ועליו חתומה חברת "מיצא" בלבד, תוך שצוין בו כי תחום פעילותה ב"עבודות גמר". זאת ועוד, לא ניתן להסיק ממסמך זה על מהות ההסכם בין הצדדים, ועל כן אין בו כדי לתמוך בגרסת הנאשמים. גם חשבוניות המס שצורפו בנ/3, אין בהם כדי לתמוך בגרסת הנאשמת, שכן מדובר בהעתקים בלבד של חשבוניות לא חתומות, במיליוני שקלים, אשר נסיבות הנפקתן לא הובהרה לבית הדין על ידי הנאשמים.

28. טענת מר יכנין כי סיפק את העובדים לנאשמים (עמוד 18 שורות 6-8) אף היא אינה נתמכת במאומה. מעבר לאמור, לא התרשמתי מעדותו של מר יכנין, בלשון המעטה. האחרון מסר גרסה מגומגמת ומתחמקת, והוא לא נטל אחריות של ממש, אלא ביקש לגלגל אחריות כלפי צדדים שלישיים, מבלי שהביא ראיות של ממש בתמיכה לטענותיו. גם כאן טיב ומטרת ההתקשרות עם צדדי ג' (חברת י.ג.) נותרו עמומים, צורפו חשבוניות לא מקוריות ובלתי חתומות (נ/7), אשר אין ביניהם כל תימוכין באשר לזהות עובדים הזרים נשוא כתב האישום. משכך, לא מצאתי כי יש לתת לעדות זו משקל כלשהו.

29. למעשה, על אף חזרתו של הנאשם מהאמור בחקירתו, גם מעדותו בפניי עולה כי מדובר במנגנון של העסקה ישירה ולא דרך חברת "מיצא". הנאשם העיד כי העובדים מדווחים את שעות עבודתם על גבי



פנקסים של הנאשמת (עמוד 15 שורות 15-16), הודה כי הוא עורך עבודת ביטוח רפואי (עמוד 17 שורות 5-1), כי הוא מביא את העובדים לאתר (שורות 7-8) ונותן להם הוראות (שורות 10-11). כמו כן, כאשר נשאל אודות הפרטים שמסר בחקירתו השיב "לא שיקרתי בשום דבר שם" (שורות 15-16).

30. מבין גרסאות הנאשם, מצאתי כי יש להעדיף את זו אשר ניתנה בחקירתו עובר להגשת כתב האישום, ובה נטל אחריות על העובדים אשר נתפסו באתר וי מטאל. כמו כן, טענת המאשימה באשר לעדותו הכבושה של הנאשם מקובלת עליי ועל כן ניתן לה משקל נמוך, אף על פי שיש בה גם כדי לתמוך בגרסתו המוקדמת שנמסרה למאשימה.

31. בנסיבות אלה, בהן מרבית העדויות והראיות מצביעות על כך שהעובדים הועסקו באופן ישיר על ידי הנאשמים, הגעתי לכלל מסקנה כי המאשימה עמדה ברף ההוכחה הנדרש ממנה כי הנאשמים היו מעסיקיהם הישירים של העובדים אשר נתפסו במועד עריכת הביקורת בחברת וי מטאל.

32. בסיכומיה עתרה המאשימה לחילופין לעשות שימוש בסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב - 1982. להרשיע את הנאשמת בהעסקה בפועל של העובדים לפי סעיף 4 לחוק ואת הנאשם באחריות נושא משרה. אולם, משהגעתי לכלל מסקנה כי הנאשמים היו מעסיקיהם הישירים של העובדים הזרים נושא כתב האישום, מתייתר הצורך לדון בטענה זו.

33. אשר ליסוד הנפשי - היסוד הנפשי הנדרש בעבירות המנויות בכתב האישום הינו "מודעות" לרכיבים העובדתיים של העבירות. בהתאם לפסיקה, מודעות מתקיימת גם במקרה של "עצימת עיניים", כלומר - גם כאשר קיים "חשד סובייקטיבי הימנעות מלקיים לגבי אותו חשד בירור שהוא סביר בנסיבות העניין" [ע"פ (ארצי) 14758-12-14 מדינת ישראל - סיוון ברקוביץ' (פורסם בנבו, 2017), עמוד 8].

34. הנאשם 2 הודה בחקירתו כי היה מודע לכך שמדובר בעובדים זרים אשר דרוש היתר להעסקתם:

"ש. האם ידעת שאסור להם לעבוד בישראל ללא אשרה וללא היתר מיוחד לכך?

ת. אני יודע שמותר להם לעבוד עם הטופס הכחול.

ש. האם עשית משהו או איזושהי בדיקה לגביי האשרה שהוצגה לך על ידי העובדים הזרים שהעסקת?

ת. כן אני בדקתי. הסתכלתי על הדרכון ועל הטופס הכחול והחלטתי שאפשר להעסיק אותם."

ובהמשך -

"ש. האם אתה מודע לכך שבתור מעסיק אתה מחויב לבדוק את אשרתם של עובדיך ואת ההיתר לכך?

ת. בטח שאני יודע, אבל לא יודע איך."



35. יוער כי במהלך עדותו בפניו השיב הנאשם כי "לעובדים האלה עשו ביטוחים ויש להם טופס ירוק שהם יכולים לבצע עבודות..". (עמוד 14 שורות 4-5), אלא שהטופס הירוק אינו מצוי בידי (עמוד 17 שורות 23-24).

36. סיכומו של דבר, הנאשם היה מודע לחובתו לוודא קיומם של היתרי עבודה עבור העובדים, אך בחר לעצום עיניו ולא להוסיף כל בירור בעניין זה.

37. על יסוד כל האמור, החלטתי להרשיע את הנאשמת 1 בעבירות לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק.

אחריות הנאשם

38. סעיף 5 לחוק קובע:

5. (א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת עבירות כאמור בסעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו כאמור, דינו - כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד שחובתו מטעם התאגיד היא לפעול לקיום חובות התאגיד לפי הסעיפים האמורים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד, חזקה היא שנושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח שנהג בלא מחשבה פלילית ובלא רשלנות ושעשה כל שאפשר כדי למנוע את העבירה.

39. בעניינו, הנאשם 2 הודה כי במועד הרלוונטי לכתב האישום היה הבעלים והמנהל של הנאשמת (עמוד 2 שורה 13), כי היה מודע לחובתו לברר אודות היתרי העסקתם של העובדים ולפעול להסדרתם. משכך, לא עמד בנטל המוטל עליו על להוכיח כי עשה כל שאפשר על מנת למנוע את העבירות בהן הורשעה הנאשמת כאמור לעיל.

40. לאור האמור, החלטתי להרשיע את הנאשם 2 בהפרת אחריות של נושא משרה לפי סעיף 5 לחוק, עבירה לפי סעיף 2(א)(1) לחוק ועבירה לפי סעיף 2(א)(2) לחוק.

41. הצדדים יתייצבו לשמיעת טיעונים לעונש ביום 24.10.21 בשעה 14:30.

ניתנה היום, י"ז אב תשפ"א, 26 יולי 2021, במעמד הצדדים